

december 2010

OPENBAAR MINISTERIE

Jeugddetentie en Plaatsing in een inrichting voor jeugdigen (PIJ-maatregel)

Jeugddetentie

Jeugddetentie is een gevangenisstraf voor minderjarigen die een misdrijf hebben gepleegd. De straf is bedoeld als een krachtige correctie voor een jeugdige. De duur van de jeugddetentie is afhankelijk van de leeftijd van de minderjarige: in de leeftijd van 12-15 jaar bedraagt de maximum straf 12 maanden. Voor minderjarigen van 16 en 17 jaar geldt een maximum van 24 maanden.

Minderjarigen die gestraft zijn met jeugddetentie, verblijven in een justitiële jeugdinrichting. In de jeugdinrichting wordt voor de minderjarige een perspectiefplan opgesteld. In dit plan staan de problemen van de jongere beschreven en de doelen die hij moet bereiken gedurende zijn verblijf in de inrichting. De dagindeling ligt vast in een verplicht dagprogramma. De jongere volgt onderwijs in de inrichting. Het perspectiefplan en het onderwijs worden op elkaar afgestemd. In hun "vrije" tijd verblijven de jongeren in een gemeenschappelijke ruimte.

Plaatsing in een inrichting voor jeugdigen

De kinderrechter kan naast of in plaats van jeugddetentie ook een maatregel tot plaatsing in een inrichting voor jeugdigen (PIJ-maatregel) opleggen aan minderjarigen die een ernstig misdrijf hebben gepleegd. De PIJ-maatregel is de zwaarste strafrechtelijke maatregel voor jeugdigen. De PIJ-maatregel is vergelijkbaar met de TBS-maatregel voor volwassenen en wordt daarom ook

wel "jeugdTBS" genoemd. De voornaamste doelen van de PIJ-maatregel zijn behandeling en (her)opvoeding van de minderjarige. Bovendien draagt de maatregel bij aan de bescherming van de maatschappij. Minderjarigen met een PIJ-maatregel worden ook geplaatst in een justitiële jeugdinrichting. Een combinatie van jeugddetentie en de PIJ-maatregel is mogelijk. De jeugddetentie gaat dan vooraf aan de PIJ-maatregel.

De duur van de PIJ-maatregel is minimaal twee jaar vanaf het onherroepelijk worden van de uitspraak. Verlenging van maximaal twee jaar is mogelijk wanneer er sprake is van een gewelds- of zedendelict. Wanneer tevens sprake is van een gebrekkige ontwikkeling of een ziekelijke stoornis van de geestesvermogens, kan de maatregel nogmaals met twee jaar worden verlengd. De PIJ-maatregel kan dus maximaal zes jaar duren. Het arrondissementsparket informeert u tijdig over de zittingsdatum en uitspraak door de kinderrechter van de PIJ-verlengingzitting.

Ook voor een jongere met een PIJ-maatregel wordt een perspectiefplan opgesteld. In dit plan staan de resultaten waartoe de behandeling moet leiden én de wijze waarop de inrichting die resultaten wil behalen. Ook zaken als onderwijs en verlof komen in het perspectiefplan aan bod.

Net als jongeren met een opgelegde jeugddetentie volgt ook de jongere met een PIJ-maatregel in de jeugdinrichting

lessen van een school die gespecialiseerd is in de omgang met jeugdigen met gedragsproblemen. De school verzorgt onderwijs op maat: aangepast aan het niveau en behandeling van de minderjarige.

Elke vier maanden wordt de voortgang van het perspectiefplan besproken en zo nodig aangepast en bijgesteld. De jongere krijgt grotere verantwoordelijkheden naarmate zijn behandeling meer effect heeft. Als na verloop van tijd blijkt dat het past in het behandeltraject en de jongere meer vrijheid aankan, kan hij eventueel naar een beperkt beveiligde inrichting gaan. Hier leert de jeugdige met grotere vrijheid om te gaan voordat hij daadwerkelijk terugkeert in de maatschappij.

Planmatig verlof

Het verlof vindt stapsgewijs plaats, waarbij wordt gestart met eendaags begeleid verlof. Na een positieve evaluatie kan de jongere daarna op eendaags onbegeleid verlof en indien het past in zijn behandeltraject meerdaags onbegeleid verlof. Tot slot kan de minderjarige deelnemen aan een zogenaamd scholings- of trainingsprogramma (zie hieronder STP).

Incidenteel verlof

Incidenteel verlof kan worden verleend in verband met onverwachte gebeurtenissen of omstandigheden in de persoonlijke levenssfeer van de minderjarige. Het kan voor de jongere van groot belang zijn om bijvoorbeeld een begrafenis bij te wonen of een naaste in het ziekenhuis te bezoeken.

Verblijf buiten de inrichting met scholings- en trainingsprogramma (STP)

Elke jongere met een perspectiefplan kan in de laatste fase van de straf of maatregel in aanmerking komen voor een scholings- of trainingsprogramma (STP) buiten de inrichting. De jeugdige heeft tijdens zijn verloven aangetoond dat hij deze verantwoording en vrijheid aan kan. De jeugdige verblijft tijdens de deelname aan een STP niet langer in de inrichting, maar gaat terug naar zijn ouders/verzorgers of onder begeleiding op kamers wonen. De jongere heeft de verplichting om deel te nemen aan een dagprogramma. Minimaal 26 uur per week is de jeugdige bezig met opleiding, training of een werkervaringsplaats. In deze periode staat de jeugdige onder begeleiding en toezicht van de (jeugd)reclassering. Als hij zich niet aan de voorwaarden houdt, kan hij worden teruggeplaatst in de jeugdinrichting.

Minderjarigen die zijn veroordeeld tot jeugddetentie, kunnen in aanmerking komen voor een STP wanneer zij tenminste de helft van hun straf in de inrichting hebben uitgezeten. Het STP duurt minimaal een maand en maximaal drie maanden. Voor jeugdigen met een PIJ-maatregel van twee jaar kan een STP drie maanden

duren. Bij een PIJ-maatregel van vier jaar kan een STP zes maanden duren en bij een PIJ-maatregel van zes jaar maximaal één jaar.

Informatieverstrekking door het Informatiepunt Detentieverloop

Als u heeft aangegeven dat u informatie wilt ontvangen, informeert het Informatiepunt Detentieverloop (IDV) u over het eerste verlof van de jongere. Houdt u er rekening mee dat vanaf dit moment de jongere zich (eerst begeleid, later onbegeleid) met regelmaat buiten de inrichting kan begeven. De informatie over het eerste verlof is in principe dan ook de eerste en laatste informatie die u ontvangt. Het is wel mogelijk dat andere situaties zich voordoen die voor u van belang zijn met het oog op een onverwachte confrontatie (bijvoorbeeld bij ontvluchting of in gevallen van incidenteel verlof). U wordt hierover (via een ander meldpunt of door de politie) zo snel mogelijk geïnformeerd. Daarnaast ontvangt u bericht in geval van het overlijden van de jeugdige.

Colofon

Deze factsheet is een uitgave van het Openbaar Ministerie december 2010, www.om.nl